

BULETIN INFORMATIV

Nr. 67

Sibiu, decembrie 2011

Vă dorim
Sărbători Fericite și La mulți ani !

In memoriam Thomas Nögler 30 ianuarie 1939 – 4 noiembrie 2011

Thomas Nögler s-a născut la 30 ianuarie 1939 în comuna Slimnic / Stolzenburg, județul Sibiu. A frecventat școala generală din Slimnic (1946–1953), înscriindu-se apoi la Liceul Pedagogic German (1953–1954), iar după desființarea acestuia a absolvit cu 10 clase Liceul Brukenthal. În anii 1957–1962 a studiat istoria la Universitatea din Cluj, audiind cursurile unor personalități ale istoriei românești. La sfârșitul celor cinci ani de studii a obținut titlul de licențiat în istorie pe baza lucrării de stat *Relațiile francogermane între anii 1871–1990*, notată cu calificativul maxim.

După examenul de stat, a devenit custode și cercetător la Muzeul Brukenthal din Sibiu. În această instituție prestigioasă și-a continuat documentarea în istoria medievală și modernă, în centrul atenției sale aflându-se trecutul Transilvaniei. Din anul 1963, a efectuat o serie de cercetări arheologice în așezări, fortificații, biserici și cimitire medievale din sudul Transilvaniei. În această perioadă a demarat cercetări arheologice în unele puncte de un mare interes pentru elucidarea unor aspecte ce țin de perioada de început a evului mediu. Cele mai reprezentative cercetări arheologice, desfășurate, în parte, în colaborare cu colegi de la Institutul de Arheologie sau Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj- Napoca, sunt cele de la Gușterița-Sibiu, Orlat-*Cetatea Scurtă*, Tilișca – Cetatea medievală, Cârța – Mănăstirea Cisterciană, Vurpăr (jud. Sibiu), Breaza (jud. Brașov), Iernut (jud. Mureș), Șura Mică ș.a. Rezultatele acestor cercetări, publicate în revista *Forschungen zur Volks-und Landeskunde*, au reprezentat un element de noutate în epocă.

În 1969, s-a transferat prin concurs la Centrul de Științe Sociale Sibiu al Academiei Române, unde a continuat cercetarea științifică până în anul 1994, publicând numeroase studii de specialitate în țară și în străinătate.

În 1974, a obținut la Facultatea de Istorie din Cluj, titlul de doctor în științe istorice, cu lucrarea *Așezarea sașilor în Transilvania*. Publicarea tezei de doctorat în limbile germană (în 1979) și română (în anul 1981) a demonstrat importanța concluziilor expuse în cuprinsul acesteia, fiind, și în prezent, o lucrare de referință.

În urma transformărilor din România, începând cu decembrie 1989, Thomas Nögler a fost ales director al Institutului de Cercetări Socio-Umane din Sibiu și președinte al Forumului Democrat al Germanilor din România (1990–1992). La Facultatea de Istorie și Filologie din Sibiu a predat cursurile de Istorie medie universală, Istoria Transilvaniei, Științe auxiliare și Istoria Imperiului Bizantin, fiind cadru didactic asociat în prima perioadă de funcționare a Facultății de Istorie și Filologie (1969-1987).

În 1993, a devenit profesor titular pentru cursurile *Istoria universală a evului mediu și Istoria Imperiului Bizantin* în cadrul Facultății de Drept, Litere și Istorie, un an mai târziu devenind și conducător științific de doctorat. A activat ca profesor titular în cadrul Facultății de Istorie și Patrimoniu (cum a fost numită începând cu anul 2002) până în anul 2008, în continuare fiind profesor consultant și conducător de doctorat la Catedra de Istorie Antică și Medievală. Va rămâne veșnic în amintirea noastră.

Dumnezeu să-l odihnească în pace.

Marian Țiplic

Volume de autor:

– *Die Ansiedlung der Sachsen in Siebenbürgen*, Kriterion Verlag, Bukarest, 1979, 259 p.; ed. a II-a 1992, 292 p.

– *Așezarea sașilor în Transilvania*, Editura Kriterion, București, 1981, 343 p.; ed. a II-a, Editura Kriterion, București, 1992, 292 p.

– *Românii și sașii până la 1848 (Relații economice, sociale și politice)*, Editura Thausib, Sibiu, 1997, 420 p.

– *Die Rumänen und die Siebenbürger Sachsen vom 12. Jahrhundert bis 1848*, hora Verlag, Hermannstadt und Arbeitskreis für Siebenbürgische Landeskunde e. V. Heidelberg 1999, 304 p.

Profesorul Thomas Nægler este o personalitate căreia îi datorăm cu toții recunoștință, noi, studenții, asistenții, conferențiarilor sau cercetătorilor istoriei Transilvaniei, noi reprezentanții și membrii etniei germane din România și din străinătate.

Cartea sa, *Colonizarea sașilor transilvăneni*, este o piatră de hotar în cercetarea istoriei sașilor transilvăneni. Menționăm aici perioada de după terminarea facultății, când a desăvârșit cercetările arheologice prin studii ale materialelor arhivistice referitoare la istoria medievală în Transilvania. În 1974 și-a luat doctoratul la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj, cu disertația despre *Colonizarea sașilor transilvăneni*. Aceasta și-a păstrat valoarea științifică până astăzi. Din 1992, a funcționat ca profesor universitar la facultatea de Filologie, Istorie și Jurnalism a univ. L. Blaga, unde a fost și conducător de doctorat pe domeniul lui și a contribuit creșterea prestigiului învățământului sibian, al cărui Dr. Honoris Causa a devenit în 19 oct. 2006.

În 1990 a devenit director al ICSU Sibiu, fiind și principalul autor al revistei *Forschungen zur Volks-und Landeskunde*. Din motive de sănătate a fost nevoit să renunțe, câțiva ani mai târziu, fără a renunța, însă, și la cercetare. Profesorul Thomas Nægler a scris peste 60 de studii și lucrări de autor sau în colaborare, care au apărut în țară și în străinătate. Acestea au contribuit la clarificarea unor probleme de istorie și au îmbogățit considerabil tabloul istoric, mai ales acela al transilvanenilor.

La fel de importantă ca și activitatea științifică este alegerea lui ca prim șef al Forumului Germanilor din Romania, din anul 1990 până în 1992.

Ca președinte al Forumului Democrat al Germanilor din România, Thomas Nægler, susținut de Hermann Fabini și Erich Pfaff, a reușit să realizeze contacte importante cu guvernul, pe atunci provizoriu, de la București. Trebuie amintit faptul că a fost conducătorul delegației Forumului care s-a întâlnit cu Ion Iliescu în iulie 1990. În discuția cu președintele, a susținut ideea soluționării problemelor specifice minorității germane în țara noastră. Multe din cererile de atunci au putut fi satisfăcute abia mai târziu, unele dintre ele așteaptă încă și astăzi o rezolvare politică. Nu ar trebui să uităm, cine a făcut aceste cereri politice la început. Și pentru aceste servicii, T.N. a fost distins la întâlnirea sașilor de la Biertan, din 2006 cu Medalia *Honterus* a Forumului transilvănean.

Îl vom păstra, cu recunoștință, în gândurile noastre.

Zeno-Karl Pinter

Apariții editoriale

Historia Urbana

Semnalăm apariția, la Editura Academiei Române, a revistei *Historia Urbana*, tomul XIX/2011, redactor șef Vasile Ciobanu. Volumul de față este structurat pe următoarele secțiuni: *Mediul geografic și dezvoltarea orașelor, Evoluție și reprezentare urbană, Proiecte edilitare, Mișcarea sindicală și economie urbană în Transilvania, Recenzii, Note bibliografice.*

Studii și Comunicări de Etnologie

Tomul XXV/2011- serie nouă, redactor șef Ilie Moise, a apărut la Editura Techno Media, sub egida Academiei Române. Volumul a fost prezentat la Colocviile Centrului Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Naționale, din 26-28 octombrie, desfășurate la Iași și la Comisia

Interguvernamentală pentru Salvagardarea Patrimoniului Imaterial, România–Republica Moldova, din 28 octombrie, Chișinău. Revista conține rubricile: *Folclor-Etnologie-Antropologie, Din etnologia germanilor din România, Aniversări, Note și Recenzii*.

Forschungen zur Volks- und Landeskunde

A apărut volumul 54/2011 al revistei *Forschungen zur Volks- und Landeskunde*, Editura Academiei Române, redactor șef Zeno-Karl Pinter. În rubricile *Studii și Comunicări, Documentar, Colocviu, Recenzii*, apar semnăturile unor cercetători de referință, precum Zeno- Karl Pinter, Paul Niedermaier, Claudiu-Lucian Topor, Paul Șeulean, Sebastian Corneanu, Mihai Crudu, Sigrid Haldenwang, Stéphanie Danneberg.

Evenimente

În perioada 8-10 septembrie 2011, a avut loc la Sibiu Colocviul Comisiei Internaționale pentru Istoria Orașelor, la care au participat 50 de cercetători, dintre care 40 din străinătate (Austria, Belgia, Cehia, Croația, Germania, Finlanda, Franța, Irlanda, Luxemburg, Marea Britanie, Norvegia, Polonia, Portugalia, Rusia, Slovenia, Suedia și Ungaria). Organizatorii manifestării au fost CIOR, Asociația „Civitas Nostra” și ICSU Sibiu. Comunicările prezentate în cele două zile au suscit dezbateri interesante din partea celor prezenți.

Activitatea cercetătorilor

Dr. Vasile Ciobanu a efectuat în luna octombrie, un stagi de documentare la Institut für deutsche Kultur und Geschichte din München, în cadrul unui proiect postdoctoral, în care abordează tema *Identitatea culturală a germanilor din România*.

Dr. Sigrid Haldenwang a participat în data de 25 noiembrie la o sesiune de comunicări științifice, care s-a desfășurat la Institutul pentru Dialect și Onomastică din Viena, unde a prezentat lucrarea *Cu privire la elaborarea articolelor în Dicționarul graiurilor săsești din Transilvania, cu respectarea unor aspecte diacronice*.

Dr. Dan Iacob a efectuat două stagii de documentare la Viena în perioada iunie-august, la Österreichischen Nationalbibliothek, Universitätsbibliothek Wien, ÖsterreichischeStaatsarchiv și la München, în luna octombrie, la Bayerische Staatsbibliothek, Universitätsbibliothek München și Institut für deutsche Kultur und Geschichte Südosteuropas e.V. an der Ludwig-Maximilians-Universität München.

Dr. Gudrun-Liane Ittu a publicat: *Volksaufklärung in Siebenbürgen im 18. Jahrhundert*, în Hanno Schmitt, Holger Böning, Werner Greitling, Reinhart Siegert (coord.) *Die Entdeckung von Volk, Erziehung und Ökonomie im europäischen Netzwerk der Aufklärung*, vol. 58, Bremen, edition lumiere Bremen 2011, p. 115–136.

Dr. Ilie Moise a participat în 28 octombrie la adunarea Comisiei Interguvernamentale pentru Salvagardarea Patrimoniului Imaterial, la Chișinău, Republica Moldova.

Dr. Paul Niedermaier a prezentat comunicarea *Raumgestaltung in den mittelalterlichen Städten Trassilvaniens*, la Colocviul CIO, Sibiu, 8-10 septembrie.

Dr. Anda-Lucia Spânu a efectuat un stagi de documentare în Germania, în luna octombrie, la Institut für Vergleichende Städtegeschichte și Westfälische Wilhelms-Universität - Münster și în Belgia, în luna noiembrie, la Centrum voor Stadsgeschiedenis, Universiteit Bibliotheek și Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience din Antwerpen.

Dr. Maria Emilia Țiplic a efectuat în luna octombrie și noiembrie două stagii de cercetare, la Institutul de Arheologie al Academiei Slovace de Științe din Nitra și la Budapesta, în cadrul unei burse postdoctorale.

I.C.S.U.S., Bdul Victoriei 40, 550024 – Sibiu
Tel.: (0269) 212604, tel./fax: 216605
e-mail: pantel@icsusib.ro; www.icsusib.ro

Redactor: Gabriela Panțel

ISSN 1224 – 1660